

Посилання на статтю

Попова Н.М. Оцінка значущості впливу чинників на формування передумов до гармонізації управлінської діяльності / Н.М. Попова // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2011. – № 3(39). – С. 57-62. – Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/39/11pnmgud.pdf>

УДК 005.5

Н.М. Попова

ОЦІНКА ЗНАЧУЩОСТІ ВПЛИВУ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ ДО ГАРМОНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначено підходи для оцінки значущості впливу чинників на основі їх систематизації. Систематизовано чинники, які впливають на гармонізацію управлінської діяльності, та виділено найбільш значущі, що дозволяє визначити пріоритети при оцінці і аналізі чинників будувати програму дій та розподіляти зусилля і ресурси на зростання рівня гармонізації управлінської діяльності. Рис. 3, табл. 1, дж. 5.

Ключові слова: гармонізація управлінської діяльності, чинники гармонізації, систематизація, значущість чинників, експертні оцінки.

Н.Н. Попова

ОЦЕНКА ЗНАЧИМОСТИ ВЛИЯНИЯ ФАКТОРОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПРЕДУСЛОВИЙ К ГАРМОНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Определены подходы для оценки значимости влияния факторов на основе их систематизации. Систематизированы факторы, влияющие на гармонизацию управленческой деятельности, и выделены наиболее значимые, что позволяет определять приоритеты при оценке и анализе факторов строить программу действий и распределять усилия и ресурсы на рост уровня гармонизации управленческой деятельности. Рис. 3, табл. 1, ист. 5.

N.N. Popova

EVALUATION OF MANAGEMENT HARMONIZATION PRECONDITIONS FACTORS

Approaches to evaluation factors significance on the base of their classification are defined. Factors influencing the harmonization of management are systematized, the most significant are highlighted. This allows to define priorities when evaluating and analyzing factors, to build a program of actions and allocate resources and efforts on increasing harmonization of administrative activity level.

Постановка проблеми. Стан управлінської діяльності на підприємстві багато в чому визначає результати його роботи. Рішення управлінських завдань формує стабільність і раціональність необхідних ресурсних, інформаційних потоків, організації виробничих процесів, що дозволяє найбільш повно використовувати потенціал підприємства та підвищувати його конкурентоспроможність. Однією з важливих характеристик управлінської

діяльності є її гармонійність. Під гармонійністю управлінської діяльності звичайно розуміють такий її стан, який забезпечує достатній рівень узгодженості, координації дій управлінського персоналу, мінімальний рівень виникнення конфліктів при досягненні поставленої мети. Гармонійність управлінської діяльності можна розглядати як комплексну характеристику забезпечення, яка дозволяє створювати умови для сталої та ефективної роботи підприємств. Сама гармонізація управлінської діяльності також залежить від багатьох факторів, які носять як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. До об'єктивних чинників слід віднести певний стан організації виробничих процесів, характеристик наявного обладнання, виробничих можливостей, а також стан технічного, методичного, інформаційного забезпечення управлінської діяльності, раціонального використання наявних мотиваційних ресурсів. Крім того, гармонізація управлінської діяльності залежить також від певних соціально-психологічних установок, які існують в колективі, і загальної корпоративної культури. Все це можна розглядати як необхідну передумову для досягнення достатнього рівня гармонізації управлінської діяльності і на цій основі забезпечення ефективного управління роботи підприємства в цілому. Цим визначається актуальність і важливість даної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання гармонізації управлінської діяльності та її забезпечення в даному формулюванні в спеціальній літературі зустрічається досить рідко. В основному розглядаються питання, пов'язані зі стійкістю, рівномірністю та ритмічністю виробничих процесів, з досягненням їх гармонії у взаємодії, в рамках командного управління і ряд інших проблем. Найбільш детально і повно питання, пов'язані з гармонізацією управлінської діяльності, розглядаються в ряді робіт, присвячених організації виробництва та організації управління [1, 3, 5]. Серед авторів, які досліджували цю проблему: О.Г. Туровец, Ю.П. Анісімов, Д.В. Олянич, А.Г. Поршнев, З.П. Румянцева, Н.А. Саломатін. У той же час питання, пов'язані з дослідженням і визначенням необхідних умов, які дозволяють досягти достатнього рівня гармонізації управлінської діяльності, аналіз чинників, який впливає на вирішення цього завдання, досліджені недостатньо і потребують більш глибокого детального розгляду.

Метою статті є систематизація і виділення найбільш значущих чинників, які формують необхідні умови досягнення гармонізації управлінської діяльності.

Вклад основного матеріалу дослідження. Вирішити завдання оцінки чинників за їхньою значимістю впливу на формування передумов до гармонізації управлінської діяльності можливо із застосуванням різних інструментів. В якості таких інструментів нами розглядалися математичне моделювання взаємозв'язку певних чинників і їх значень з показниками рівня гармонізації діяльності та евристичні методи оцінки. Застосування кожного з розглянутих методів мають свою наукову і економічну доцільність, оскільки дає різні результати і вимагає різних зусиль. Реалізація методу математичного моделювання і кількісної оцінки вимагає досить специфічних, статистичних вибірок, які не завжди можна отримати, проведення спеціальних досліджень, математичних розрахунків для отримання досить адекватних математичних моделей. До найбільш простих методів, що не вимагають істотних витрат, хоча не дають, можливо, високої точності оцінки, але дозволяють отримати результати, які можна використати при формуванні методики оцінки проведення окремих станів, є метод евристичної оцінки із застосуванням різних варіантів експертизи [6].

З проведеного дослідження точність експертних оцінок може бути визнана достатньою, якщо думка експертів є досить узгодженою. Об'єктом експертної

оцінки є значущість представленої списку чинників, що впливають на формування умов для гармонізації управлінської діяльності.

Для оцінки цих чинників ми скористалися методом експертних оцінок. Метою експертизи була оцінка значущості і важливості можливих чинників впливу на гармонізацію управлінської діяльності з метою виділення найбільш важливих. В якості експертів залучалися як науковці в сфері менеджменту, організації виробництва і управління, так і фахівці та керівники підприємств. До групи експертів увійшло 11 осіб, з яких, 6 – представники науки і 5 – керівники підприємств.

Об'єктом експертизи був заданий список можливих чинників. Експерти могли дописати і запропонувати чинники, не враховані в цьому списку. Чинники треба було оцінити по чотирьох категоріях: важливі – 4, значимі – 3, такі, що мають вплив – 2, малозначимі – 1.

Згідно з представленою методикою спочатку досліджуються чинники, які мають бути визнані значимими і які необхідно розглядати в першу чергу. Для проведення таких досліджень відповідно до представленої методики було залучено 11 експертів. В результаті проведеної експертизи від експертів були отримані оцінки значущості чинників, виходячи із запропонованого ним трактування і змісту.

Аналіз отриманих результатів показав, що експерти мають достатній рівень узгодженості думок. Експерти досить погоджено розділили запропоновані групи чинників за їх значимістю. Принципових розбіжностей в думках експертів немає, хоча з 11 експертів регулярно близько 3-4 експерти мали власну думку, відмінну від думки більшості, яка різнилася досить істотно. Але в цілому рівень узгодженості експертів можна оцінити як достатній.

Для детальнішого аналізу узгодженості думок експертів по кожному об'єкту оцінки проводилися додаткові дослідження. Для оцінки узгодженості і наочності узгодженості думок експертів застосуємо метод графічного аналізу. Для цього по кожному напрямку чинників оцінок будувалася діаграма оцінки спектру думок експертів.

Проведений графічний аналіз дозволяє зробити висновок, що в цілому по всіх об'єктах оцінки думки експертів досить узгоджені і це дозволяє використовувати результати експертизи для виявлення найбільш важливих і значимих чинників, що визначають умови та особливості гармонізації управлінської діяльності.

Графічний аналіз дозволяє наочно проілюструвати узгодженість думок експертів і рівень оцінок, які експерти виставили по кожному чиннику.

Кожен експерт по-різному оцінює значення кожної з груп чинників. Для того щоб перевірити узгодженість думок експертів, розраховано їхню інтегральну оцінку за кожним типом чинників і на підставі цих розрахунків побудовано графік розподілу думок експертів: важливі чинники – 3,4-4; значимі чинники – 2,55-3,4; чинники, що впливають – 2-2,55; малозначимі чинники – менше 2 балів. Інтегровані оцінки експертів за чинником впливу характеристик виробничих підрозділів на гармонійність управлінської діяльності представлені на (рис. 1).

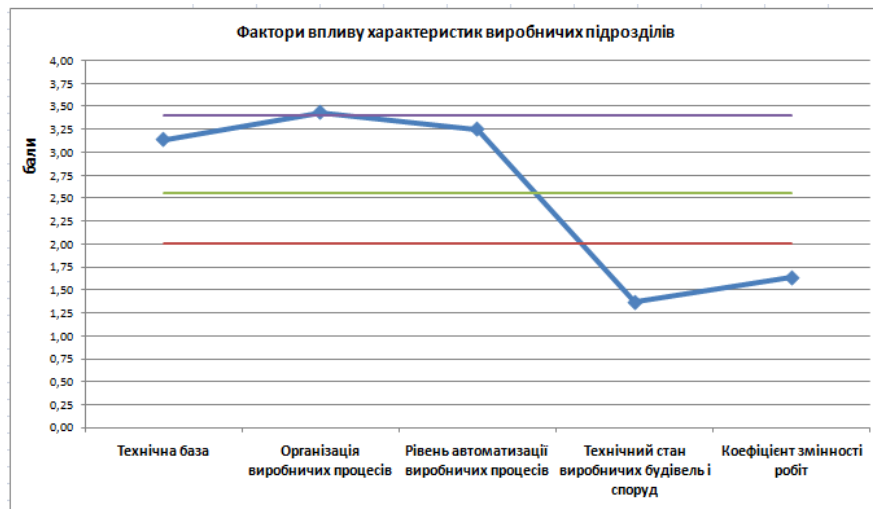

Рис. 1. Інтегровані оцінки експертів за чинником впливу характеристик виробничих підрозділів на гармонійність управлінської діяльності

Якщо розглянути значущість кожної групи чинників, що були розглянуті експертами, то видно, що виділяються явно лідируючі групи: технічна база, організація виробничих процесів та рівень автоматизації виробничих процесів, які досить значимо впливають на процеси гармонізації управлінської діяльності і дві групи чинників, пов'язані з технічним станом виробничих будівель і споруд і коефіцієнт змінності робіт впливають значно менше. Тобто з п'яти чинників експерти визначили «Організацію виробничих процесів» як важливий чинник, до значимих чинників були віднесені – «Технічна база» і «Рівень автоматизації виробничих процесів».

Інтегровані оцінки експертів по чиннику впливу характеристик організації управління підрозділами представлені на рис. 2.

З рис. 2 видно, що експерти в якості значимих чинників виділяють шість груп: рівень регламентації дій управлінського персоналу, рівень організаційної поведінки персоналу, рівень контролю за управлінською діяльністю, мотиваційний механізм, рівень інформаційного забезпечення правлінської діяльності, рівень автоматизації управлінських робіт. «Тип організаційної структури управління» і «Об'єм звітності і внутрішньої документації» експертами були віднесені до малозначимих чинників. Чинник «Рівень планування робіт» експерти визначили як чинник, що має вплив.

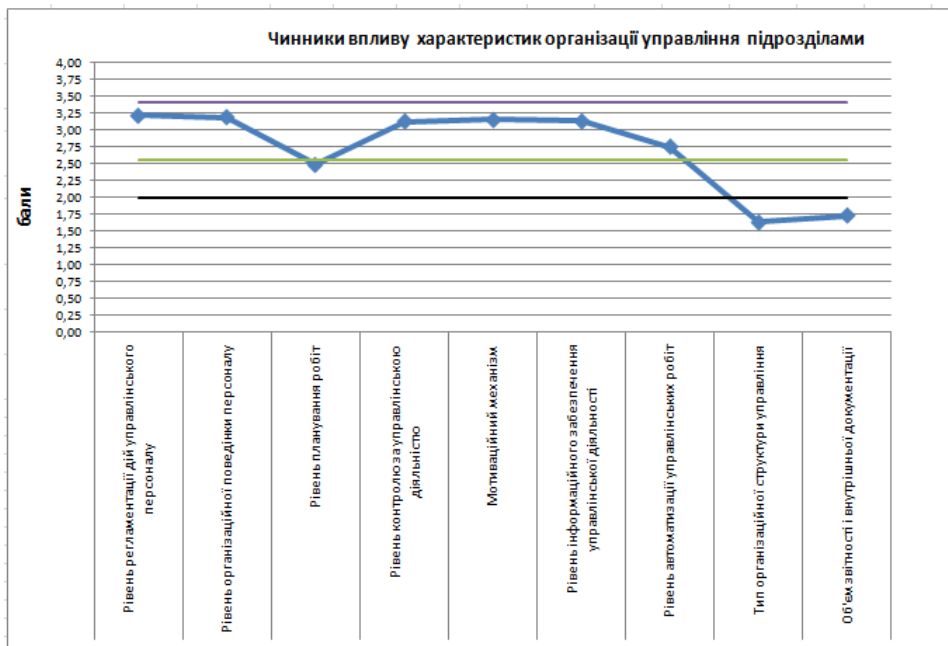

Рис. 2. Інтегровані оцінки експертів за чинником впливу характеристик організації управління підрозділами на гармонійність управлінської діяльності

Інтегровані оцінки експертів за соціально-психологічними характеристиками впливу на гармонійність управлінської діяльності представлені на рис. 3.

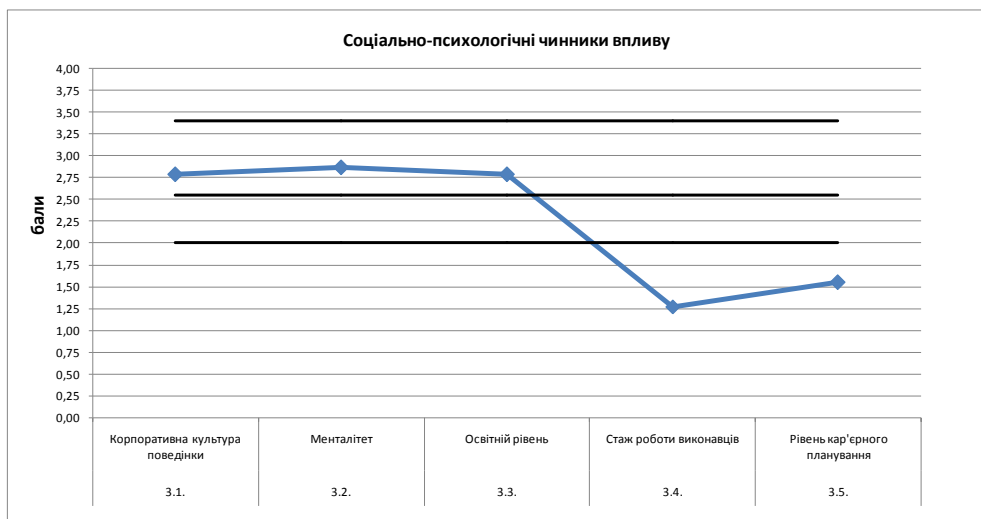

Рис. 3. Інтегровані оцінки експертів за соціально-психологічними характеристиками впливу на гармонійність управлінської діяльності

З рис. 3 видно, що експерти виділили 2 групи чинників: значимі і малозначимі. До малозначимих чинників, що отримали оцінку нижче 2 балів, експерти віднесли «Стаж роботи виконавців» та «Рівень кар'єрного планування».

Представлена систематизація чинників дозволяє виділити чинники, які мають різні ранги при вирішенні завдань забезпечення управлінської діяльності.

Для досягнення необхідного рівня управлінської діяльності обов'язковою умовою є робота з найбільш важливими чинниками, які визначають первинні умови досягнення гармонійності управлінської діяльності, а також виділяються завдання, які мають контролюватися і враховувати при реалізації програм підвищення гармонізації управлінської діяльності, засновані на впливі значимих чинників. Значимі чинники можуть контролюватися і вживати заходів щодо посилення позитивності їхнього впливу. Зниження загального числа чинників, які мають контролюватися при виконанні робіт з гармонізації управлінської діяльності дозволяє зробити завдання більш простим, що допоможе досягти поставлених цілей підвищення гармонізації управлінської діяльності з меншими витратами.

Результати проведених досліджень з визначення більш впливових чинників, що визначають умови для гармонізації управлінської діяльності, представлені в табл.1.

Таблиця 1

Важливі та значимі чинники, що визначають умови для гармонізації управлінської діяльності

№	Чинники впливу характеристик виробничих підрозділів		Чинники впливу характеристик організації управління підрозділами		Чинники соціально-психологічних характеристик впливу	
	Оцінка впливу		Оцінка впливу		Оцінка впливу	
	Важливі чинники	Значимі чинники	Важливі чинники	Значимі чинники	Важливі чинники	Значимі чинники
1	Завантаження виробничих потужностей	Виробничі можливості	Повний рівень регламентації дій управлінського персоналу	Недостатній рівень регламентації дій управлінського персоналу	Виконавська дисципліна	Єдність цілей колективу
2	Тип виробництва	Рівень сучасності технічного устаткування	Рівень організаційної поведінки персоналу. Чітке виконання	Недостатній рівень організаційної поведінки персоналу		Наявність групових корпоративних інтересів
3	Тип організації руху предметів праці	Загальний технічний рівень використання устаткування	Рівень контролю над управлінською діяльністю. Моніторинг	Невідповідність періодичності здійснення контролю управлінської діяльності		Патріотизм
4	Рівень організації виробництва	Рівень обслуговування виробництва	Збалансований мотиваційний механізм	Незбалансованість загальної та локальної мотивації		Культурний рівень
5	Автоматичний рівень автоматизації виробничих процесів	Автоматизований рівень автоматизації виробничих процесів	Комплексне інформаційне обслуговування	Недоліки у інформаційному забезпеченні		Семантична сумісність
6	Механізований рівень автоматизації виробничих процесів	Гнучкі виробничі системи		Стан автоматизації виконання управлінських робіт		Наявність стійких навичок

Як видно з представлених даних в табл. 1, кількість чинників, що є значимими, досить велика. Це пов'язано з тим, що управлінська діяльність

спрямована на всі об'єкти підприємства. Зміна і стан цих об'єктів і методів реалізації управлінської діяльності визначається масштабами підприємства та складністю. У табл. 1. виділені найбільш значимі групи чинників, які необхідно враховувати при забезпеченні гармонізації управлінської діяльності підприємства на необхідному рівні.

Висновки. Таким чином, систематизація чинників за їх значимістю дозволяє визначати пріоритети при оцінці і аналізі чинників, що впливають на гармонізацію управлінської діяльності, відповідно будувати програму дій, виходячи зі значущості чинників, розподіляти зусилля і ресурси.

Проведені дослідження дозволили обґрунтувати методичну базу для розробки методики оцінки впливу чинників на рівень гармонізації управління підприємством і організацію моніторингу за станом цих чинників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Организация производства на предприятии: учебник для технических и экономических специальностей / [О.Г. Туровец, Ю.П. Анисимов, И. Л. Борисенко и др.]; под ред. О.Г. Туровца и В.Ю. Сербиновского. – Ростов-на-Дону: Издательский центр МарТ, 2002. – 464с.
2. Теория организации: учебник / Д.В. Олянич [и др.]. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 408с.
3. Управление организацией: учебник/ Под ред. А.Г. Поршнева, З.П. Румянцевой, Н.А. Саломатина. 2-е изд., – М.: ИНФРА-М, 1998. – 669с.
4. Соколицин С.А. Организация и оперативное управление машиностроительным производством: учебник для вузов / С.А. Соколицин, В.И. Кузин. – Л.: Машиностроение, 1988. – 257 с.
5. Румянцева З.П. Общее управление организацией. Теория и практика: учебник / З.П. Румянцева. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 304 с.
6. Василенко В.О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навчальний посібник / В.О. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 420 с.

Рецензент статті
Д.т.н., д.е.н., проф. Рамазанов С.К.

Стаття надійшла до редакції
14.08.2011 р.